

ایتم در عروض

اردشیر بزرگ نیا

www.ketab.ir

سن شناسه	بزرگنیا، اردشیر، ۱۳۴۸ -
عنوان و نام پدیدآور	ریتم در عروض / مولف اردشیر بزرگنیا.
مشخصات نشر	تهران: سنگفرش، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	۱۶۴ ص.
شابک	۹۰۰۰۰ ریال 1-4-94130-600-978:
وضعیت فهرست نویسی	فیا
پانداخت	کتبنامه.
موضوع	موسیقی - ریتم و وزن
موضوع	عروض فارسی
رده بندی کنگره	۱۳۹۲ ۹۳۲/ب۴ MT۴۲
رده بندی دیویی	۷۸۱/۲۲۴
شماره کتابشناسی ملی	۳۳۲۱۱۲۲

ریتم در عروض

مؤلف: اردشیر بزرگنیا

ناشر: سنگفرش

لیتوگرافی: باران مهر

چاپ و صحافی: پره

چاپ اول: ۱۳۹۲

طرح جلد و صفحه آرایی: آرمان بزرگنیا

شمارگان: ۱۰۰۰

قطع: وزیری

قیمت: ۹۰۰۰۰ ریال

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است. شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۱۳۰-۴-۱ ISBN: 978-600-94130-4-1

Arbo2757@yahoo.com

Arbo2757@gmail.com

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۱۱	فصل اول وزن در شعر و موسیقی
۱۲	• وزن
۱۳	• بحر وزنی
۱۴	• سنجشی و سبکی
۱۵	• بجزایر زبان فارسی
۱۶	• آوانویسی
۲۱	• ارکان و افاعیل عروضی
۳۵	فصل دوم تلفیق اوزان عروضی و موسیقایی
۳۶	• تلاقی وزن با شعر و موسیقی
۳۷	❖ بحر رمل
۳۷	➤ رمل ششم سالم
۴۲	➤ رمل ششم محذوف
۴۷	➤ رمل سده محذوف (وزن شوی)
۵۰	➤ رمل ششم نمون
۵۲	➤ رمل ششم نمون محذوف
۶۰	➤ رمل سده نمون محذوف

- ۶۲ > رل شمن شگول
- ۶۵ ❖ بحر خج
- ۶۶ > خج شمن سالم
- ۷۰ > خج سدس مخدوف (وزن دوتی یا ترازا)
- ۷۴ > خج شمن کلفوف مخدوف
- ۷۶ > خج شمن اهرب
- ۷۹ > خج شمن اهرب کلفوف مخدوف
- ۸۲ > خج شمن اهرب کلفوف محبوب (وزن رباعی)
- ۸۸ > خج سدس اهرب تبش صحیح
- ۹۰ > خج سدس اهرب تبش مخدوف
- ۹۲ ❖ بحر مضاع
- ۹۲ > مضاع شمن اهرب
- ۹۶ > مضاع شمن اهرب کلفوف مخدوف
- ۱۰۲ ❖ غریب (جدید)
- ۱۰۱ > غریب شمن مخبون
- ۱۰۴ ❖ خفیف
- ۱۰۴ > خفیف سدس مخبون
- ۱۰۸ ❖ بیط
- ۱۰۸ > بیط مخبون
- ۱۰۹ ❖ رجز

- ۱۱۰ ➤ رجز شمن سالم
- ۱۱۲ ➤ رجز شمن مطوی
- ۱۱۴ ➤ رجز شمن مطوی بخون
- ۱۱۶ ❖ سرچ
- ۱۱۶ ➤ سرچ مطوی کثوف
- ۱۱۸ ❖ بنسج
- ۱۱۸ ➤ بنسج مطوی کثوف
- ۱۲۰ ➤ بنسج شمن مطوی منور
- ۱۲۲ ❖ مقارب
- ۱۲۲ ➤ مقارب شمن سالم
- ۱۲۴ ➤ مقارب شمن محذوف (وزن شایسته، بوستان، ساقی نامه)
- ۱۲۶ ➤ مقارب شمن اشم
- ۱۲۸ ❖ مجتث
- ۱۲۸ ➤ مجتث شمن بخون
- ۱۳۱ ➤ مجتث شمن بخون محذوف
- ۱۳۹ ❖ مقتضب
- ۱۴۰ ➤ مقتضب شمن مطوی مقطوع
- ۱۴۱ • نخت شعری در ریتیم
- ۱۴۵ • خلاصه تلفیقات
- ۱۵۳ • فصل سوم نمونه های اجرا شده

۱۵۴

نمونه‌های ابراشده

۱۵۴

❖ مفعول مفاعیلین مفعول مفاعیلین

۱۵۵

❖ فاعل فاعلین فاعل فاعلین

۱۵۶

❖ مفعول مفعولین فاعلین

۱۵۷

❖ مفاعیلین مفاعیلین مفاعیلین مفاعیلین

۱۵۷

❖ مفعول مفاعلاتین مفعول مفاعلاتین

۱۵۸

❖ مفعول مفاعلاتین مفعول مفاعلاتین

۱۵۹

❖ مفعول مفعولین مفعول مفعولین

۱۶۰

❖ مفعول مفاعلاتین مفعول مفاعلاتین

۱۶۰

❖ مفاعیلین مفاعیلین فاعلین

۱۶۱

❖ مفعول مفاعلاتین مفاعلاتین مفعولین

۱۶۱

❖ مفاعلاتین مفاعلاتین مفاعلاتین مفاعلاتین

۱۶۲

❖ مفعول مفعولین مفعولین مفعولین

۱۶۲

❖ نمونه‌هایی دیگر از این قبیل ترکیبات

۱۶۵

کتابخانه

مقدمه

عوامل تشکیل دهنده روند زندگی ما انسان ها دارای دارمونی و هائیکلی های خاصی است که همواره باهم در تعادل می باشند. شناخت تعادل در بخش بخش زندگی مان این امکان را به ما می دهد که با عشق و بهر آشناسده و با ایجاد تغییر و تنظیم در آنها باعث خلایق و ابداعات بسزای گردیم.

کشتار روزمره ما و اصوات پیرامون ما، دارمونی از کلمات و صداهای زمان داری هستند که هرچند بی تعادل به نظری رسند ولی در صین تعادل به سر برده و برای این امکان را ایجاد می کنند تا با یکدیگر ارتباط برقرار کنیم اعم از ارتباط کلامی و یا ارتباط آوایی و پدران ما که این تعادل را درک کردند، با تفسیر است و ظلمات متفاوت و قابل درک برای عموم، قرن هاست که بهر شعر و موسیقی را در اختیار بشر قرار داده اند و این تنبیه شعر و موسیقی یک ملت مدود می گردد.

سکینی و یکی متعادل که در حالت و کس های اشعار کلاسیک فارسی وجود دارد، همواره نقطه عطفی در تلافی آن با وزن های موسیقایی بوده و چون وزن های موسیقایی نیز از سکینی و یکی های تعادل ایجاد می کردند، این تلافی با بازیابی های خاصی همراه بوده و باعث آرایش روح و روان انسان های شوند. آشنایی با وزن و بی دردی در شعر و موسیقی و شناخت تلافی وزن ها از جنس ادبی و ریتمیک امکان ابداع در این تلافی ها را بوجود آورده و اشعار مختلف در قالب ریتم های مختلف را ایجاد می نماید که هر کدام با بازیابی های خاص خود لذت بخشیداری را برای انسان با خلق می نمایند.

این مجموعه سعی دارد با ایجاد شناخت بهر در بین اهل بهر، خلایق بیشتر را در تفسیر وزن های عروضی و موسیقایی بوجود آورد؛ هرچند اعتقاد بر این است که به تعداد کلمات انسان با روش های متفاوت و سلیقه های مختلف در ایجاد برخورد بین اوزان موسیقی و اوزان عروضی وجود داشته و این مجموعه مدعی بی نقسی نیست ولی امید است که در این راه توانسته باشد قدمی را، هرچند کوچک، در بروز خلایق بهر دوستان محترم بردارد.

بزرگ نیا

تابستان ۱۳۸۹